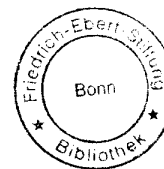

A nyugdíjrendszer változásai - avagy mire számíthatok nyugdíjas koromban

LIGA Akadémia 1998.

A kiadvány a Friedrich Ebert Alapítvány támogatásával készült.

ISSN 1418-0472

C 98 - 03214

A NYUGDÍJRENDSZER VÁLTOZÁSAI - AVAGY MIRE SZÁMÍTHATOK NYUGDÍJAS KOROMBAN?

BEVEZETÉS HELYETT

Kiadványunk a kalauz szerepét tölti be, mert az új nyugdíjreform milliőkat állít választót elé: belépjek egy magánnyugdíj-pénztárba vagy megmaradok a hagyományos társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben? A kérdés nem költői, mert a reform az aktív dolgozók közül elsősorban a középkorúakat érinti, mert pályakezdők számára az új rendszer kötelező az idősebb korosztályt pedig már nem érinti. Érintett az alkalmazott, a vállalkozó és a kényszervállalkozó, mert ha nincs elég jövedelme, akkor a magánnyugdíj sem lesz számottevő. A tájékoztatlan-ság általános, az érdeklődés az új lehetőségekről kevés, bár a magánnyugdíj-pénztárak hirdetései kampányai megindultak. A döntés nem egyszerű, mert igen sok a bizonytalansági tényező:

- meddig leszek képes tagdíjat fizetni
- mekkora lesz az inflációs ráta
- hogyan változnak az adójogszabályok
- meddig leszek egészséges
- vagy lesz-e állásom nyugdíjas koromig
- új szakkifejezéseket kell megismernem.

A döntésünk egyik legfontosabb szempontja: **ne siessük el!** Az Állami Pénztárfelügyelet által készített személyre szóló modellszámítás nemcsak az Interneten érhető el, hanem a szolgáltatást nyújtó magánpénztárak is képesek a program alapján felvilágosítást adni. Egy biztos: bármelyik rendszert válasszuk is, az önkéntesség elvén alapuló előrelátó gondoskodás elengedhetetlen feltétele a biztonságos, nyugodt öregkornak.

Füzetünkben segítséget kívánunk adni a választáshoz, felvázoljuk azokat az okokat, amelyek kiváltották a rendszer változását, illetve az új rendszer előnyeire, esetleges buktatóira is felhívjuk a figyelmet. Az útmutatások csak tájékoztató jellegűek, nincs abszolút érvényű recept, **a döntés mindenkinek a saját felelőssége!**

MI INDOKOLTA A NYUGDÍJREFORM BEVEZETÉSÉT?

A mai társadalombiztosítási rendszerünk két nagy területből tevődik össze, ezek a következők:

- egészségbiztosítás
- nyugdíjbiztosítás

E két- felosztó-kirovó elven működő- terület mára oly mértékű hiányt halmozott fel, melyet egy új rendszerrel a lehető rövidebb időn belül orvosolni kell.

MIK A HIÁNY KONKRÉT OKAI?

Hogy a kérdésre választ kapjunk, két területet kell alaposan megvizsgálni.

1. Az ország demográfiai helyzete egyértelműen negatív tendenciájú, azaz a népesség csökkenésével az aktív keresők száma jelentős mértékben csökken, a társadalom előregedőben van.

2. A gazdasági helyzetet megvizsgálva, látható, hogy a járulékfizetők száma a kedvezőtlen anomália miatt erőteljesen megcsappant.

E két fő okhoz egyéb negatív tényezők is társultak, többek között a növekvő munkanélküliség, vagy a korkedvezményes nyugdíjak emelkedésével. Az átfogó és gyökeres változás elengedhetetlenné vált, mert a nyugdíjkorhatár felemelése csupán rövid távú segítségnek bizonyult.

MILYEN FOGADTATÁSBAN RÉSZESÜLT AZ ÚJ RENDSZER?

Az 1997. július 15-én elfogadott törvényről elmondható, hogy a magyar lakosság egyértelműen kedvező fogadtatásban részesítette. A jelenlegi nyugdíjasok, az aktív dolgozók is, a munkanélküliek jelentős hányada a vegyes megoldás (állami + piaci) híve, de igény mutatkozik a tisztán piaci rendszere is, méghozzá összességében sokkal nagyobb, mint a tisztán állam által biztosított nyugdíjra. A felmérések alapján az is lemérhető, hogy a társadalomnak csak igazán kevés százaléka nem foglalt e téren állást, így az adatok az objektív hitelességet tükrözik.

HOGYAN VÁLTOZOTT A NYUGDÍJRENDSZER MAGYARORSZÁGON AZ ELMÚLT ÉVEKBEN?

- 1989-ig a hagyományos társadalombiztosítás fedezte a felmerülő költségeket, ám az előbb említett okok miatt a rendszer nem nyújtott kellő védelmet az érintetteknek.
Működési rendszere: felosztó-kirovó.
Azaz : a veszélyközösség nem halmoz fel semmit, a befizetések összege az évi kifizetések összegét fedezi. Ha a veszélyközösség felbomlana, sem a nyugdíj előtt állók, sem a nyugdíjba vonultak nem kapnának semmit.
- 1989-től a társadalombiztosítás mellett megjelent egy újabb pillér, nevezetesen a piaci biztosítók.
Működési rendszere: várományfedezeti
Azaz: az aktív korban tett befizetéseket elkülönített betétszámlán halmozzák fel. Nyugdíjként mindenki a saját maga által felhalmozott pénzt kapja meg. Ha a veszélyközösség felbomlana, mindenki az addigi befizetését kapná meg kamattal.
- 1993-tól ismételtelen bővült a rendszer az önkéntes nyugdíjpénztárakkal.
Működési rendszere: tökefedezeti
Azaz: A veszélyközösség pont annyit fizet be és halmoz fel, amelyből biztosítani tudják az éppen nyugdíjba vonuló nyugdíjához szükséges tőke mennyiségét. Ha a veszélyközösség felbomlana, akkor aki nyugdíjba ment, azt nem érne veszteség, hisz a teljes tőkét megkapta, aki még nem ment nyugdíjba az nem kap semmit.
- 1998-tól átfogó és gyökeres reformmal megjelenik a magánnyugdíj-pénztár.
Működési rendszere: tökefedezeti

Most vessünk egy pillantást a jelenleg érvényben levő rendszerre, amely 1997. december 31-ig él. Eszerint a munkaadó által fizetett járulék 39%, ebből a nyugdíjbiztosítási járulék 24%, az egészségbiztosítási járulék 15%. A két járulékfajtat kötelezően fizeti a munkáltató.

A piaci biztosítók és az önkéntes nyugdíjpénztárak lehetőséget teremtenek az előtakarékosságra.

A munkavállaló terhei, melyet a munkaadó levon a munkavállalótól, a következőképpen néz ki: nyugdíjbiztosítási járulék 6%, egészségbiztosítási járulék 4%, összesen 10%.

Az előbb említett piaci biztosítók és az önkéntes nyugdíjpénztárak lehetőséget teremtenek minden ember számára az előtakarékosságra nyugdíjas éveinek megalapozása céljából.

1998 január 1-től bevezetésre kerülő nyugdíjreform új helyzetet teremt az aktív dolgozók túlnyomó része előtt. Vizsgáljuk meg az idős korhoz vezető híd pilléreit!

1 pillér		2 pillér	3 pillér	4 pillér
saját jogú nyugdíj	hozzátartozói nyugellátás	nyugdíjjáradék	önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak	piaci biztosítók
öregségi nyugdíj	özvegyi nyugdíj	egy életre szóló		
rokkantsági nyugdíj	árvaeállítás	elől garancia tartamos		
baleseti rokkantsági nyugdíj	szülői nyugdíj	hátral garancia tartamos		
	baleseti hozzátartozói nyugellátás	egyösszegű szolgáltatás	két vagy több életre szóló	

A NÉGYPILLÉRŰ NYUGDÍJRENDSZER

Az Ön döntése szólhat a korszerűsített felosztó-kirovó rendszer mellett. Ennek értelmében a **munkaadó által fizetett járulék** a következőképp alakul:

	1998. jan. 1-től	1999. jan. 1-től	2000. jan. 1-től
Nyugdíjbiztosítási járulék (tb.)	24%	23%	22%
Egészségbiztosítási járulék	15%	15%	15%
	39%	38%	37%

A **munkavállalói teher** / ezt a munkaadó vonja a munkavállalótól / pedig ily módon változik:

	1998. jan. 1-től	1999. jan. 1-től	2000. jan. 1-től
Nyugdíjbiztosítási járulék (tb.)	7%	8%	9%
Egészségbiztosítási járulék	3%	3%	3%
	10%	11%	12%

Az újítás után a fent említett százalékok kötelező jelleggel a társadalombiztosítást illetik.

A piaci biztosítók és az önkéntes nyugdíjpénztár pilléreivel való élés a munkavállaló, vagy a munkaadó döntésén múlik.

Döntésének másik alternatívája a vegyes finanszírozású (korszerűsített felosztó-kirovó + tőkefedezeti nyugdíjrendszer) megoldás. Ez esetben a járulékkerhek a következő felosztás szerint alakulnak:

A munkaadó általi járulékok:

	1998. jan. 1-től	1999. jan. 1-től	2000. jan. 1-től
Nyugdíjbiztosítási járulék (tb.)	24%	23%	22%
Egészségbiztosítási járulék	15%	15%	15%
	39%	38%	37%

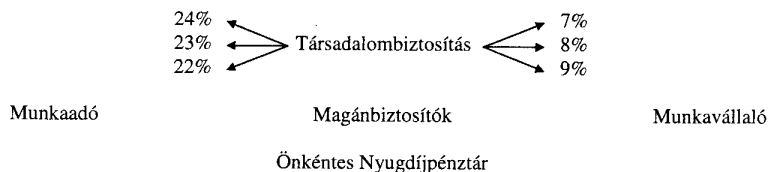
A munkavállaló általi járulékok: (a munkaadó vonja a munkavállalótól)

	1998. jan. 1-től	1999. jan. 1-től	2000. jan. 1-től
Nyugdíjbiztosítási járulék (tb.)			
• Magánnyugdíj-pénztárba	6%	7%	8%
• Társadalombiztosításnak	1%	1%	1%
Egészségbiztosítási járulék	3%	3%	3%
	10%	11%	12%

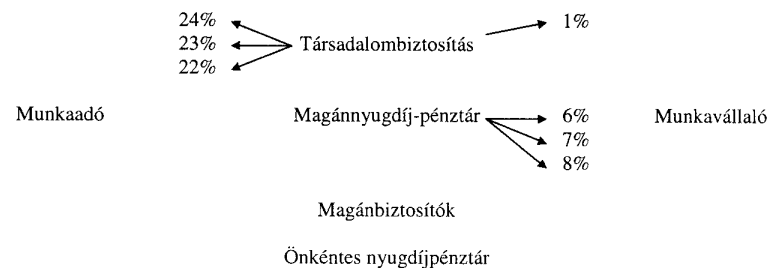
A két rendszer között, bármelyik mellett dönt, a munkavállalói, vagy a munkaadói önkéntesség dönti el, hogy él(nek)-e a piaci biztosító vagy az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár tagságával.

Összefoglalva, látványosabban megjelenítve a következőképp alakul a korszerűsített felosztó - kirovó, illetve a vegyes finanszírozású rendszer 1998-tól.

Korszerűsített felosztó-kirovó:

Vegyes finanszírozású

A magánnyugdíj-pénztár befizetési forrása a táblázatból és az ábrából jól kivehető, ám egy újabb lehetőséget teremt az, hogy ezen százalékokat mind a munkaadó, mind a munkavállaló kiegészítheti 10%-ra. Az egyéni számlán így felhalmozott pénz szolgáltatása járadékban, vagy ritkábban egy összegben vehető föl. Emellett fontos kérdés, hogy milyen adókedvezmény él e százalékokra. A tárgyévi díjának 25%-a csökkenti az adót, a 10%-ig történő kiegészítésnél pedig az ÖKNYP adókulcsa lép életbe.

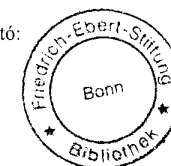
Az eddig bemutatott rendszerek a tényleges döntéshez kevés segítséget nyújtanak. A tényleges, felelősségteljes választáshoz mindenkor az egyéni életút elemzése, várhatósága szükségeltetik. A lehető legjobb döntést megadni általános érvénnyel nem tudjuk, csupán paramétereket javasolunk, melyeket figyelmen kívül hagyni nem szabad. A viszonylag pontos számíthatáshoz a következőket kell figyelembe venni:

- szolgálati idő,
- befizetés kiegészítése 10%-ra,
- kereset és az átlagkereset viszonya,
- a magánnyugdíj-pénztár hozama.

E fő szempontokat elemezve hozzávetőlegesen a következő javasolható: Ha önnek a jövődelme

- az átlagkereset fele, akkor 30 éves kor alatt,
- az átlagkereset, akkor 37 éves kor alatt,
- az átlagkereset kétszerese, akkor 47 éves kor alatt

javasolt a belépés. Tágítva látómezőnket és a két rendszert ismét együtt tekintve:

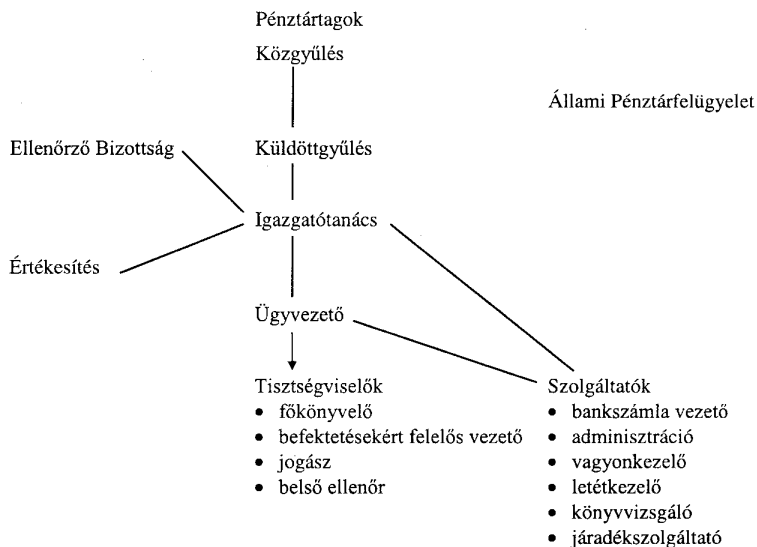

Életkor	Társadalombiztosítás (1%, vagy 7%, 8%, 9%)	Magánnyugdíj-pénztár (6%, 7%, 8%)
pályakezdők	kötelező	kötelező
47 éves korig	kötelező	választható
48-62 év között	kötelező	kivételes esetben

MILYEN ÉRV SZÓL A MAGÁNNYUGDÍJ-PÉNZTÁR MELLETT ?

Akinek az előzetes számítások alapján javasolt az átlépés, a következő érvek erősíthetik meg benne döntése helyességét. Többletfizetést nem igényel, hisz e százalékok mindenképpen fizetendők valahová, csupán átcsoportosításról beszélhetünk. A TB szolgáltatásainak nagy részével szemben ez örökölhető, valamint kiegészíthető 10%-ig. Az egyéni számla minden hitelező számára hozzáférhetetlen és a számlaegyenleg folyamatosan nyomon követhető. A befizetésről pedig elmondható, hogy jövedelemarányos.

A MAGÁNNYUGDÍJ-PÉNZTÁR SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

Magánnyugdíj-pénztárak garanciái:

- törvényi rendelkezések
- Garancia Alap
- az állam, mint kezes
- közgyűlés, SZMSZ
- szolgáltatói háttér
- több tag, jobb hozamok, jobb feltételek

VÁLASZTÁS ESETÉN MILYEN SZEMPONTOK VEZÉRELJENEK ?

A jövődő nyugdíjak nagyságát sok-sok tényező befolyásolja. Például ki tudná megmondani harminc éves korában, hogy a következő évtizedekben hogyan alakul a jövedelme, lesz-e munkája, vagy mennyi szolgálati idővel tud elszámolni. Az sem hagyható figyelmen kívül,

hogy valamilyen váratlan esemény (betegség, baleset) megingatja-e a nyugdíjas kor anyagi biztonságát. Ha a magánnyugdíj-pénztár javasolt az elemzések tükrében, akkor a váltással megtettük azt a kedvező lépést, hogy nyugdíjunk magasabb legyen, de azt látni kell: ez az új rendszer a jövedelem-kiesést nem pótolja. Első havi nyugdíjként az utolsó havi nettó kereset 55-80%-ával számolhatunk.

Munkaviszony	Átlagkereset fele	Átlagkereset	Átlagkereset duplája
30	54-55%	61-62%	61-62%
35	63-65%	68-70%	69-70%
42	76-77%	79-80%	80%

Ebből is látható, hogy az önkéntes elem /magánbiztosító, önkéntes nyugdíjpénztár/ az új rendszernek szerves kiegészítője.

Választás esetén a szubjektív tényezőknek is komoly figyelmet kell szentelni. Ilyen szubjektív tényezők, hogy ki a számlavezető, vagyonkezelő, letétkezelő, nyilvántartó, könyvvizsgáló, és ki a magánnyugdíj-pénztár terjesztője. A felsorolt cégek szükséges, hogy főlvertezzek legyenek a szakszerűség, a megbízhatóság, kiszámíthatóság, követhetőség szempontjából. Ehhez természetesen hozzátartozik az is, hogy mennyi a magánnyugdíj-pénztár fedezeti alap, működési alap, likviditási alap aránya is.

FOGALOMTÁR

Füzetünk első soraiban föl hívtuk arra a figyelmet, hogy a jövőben új szakkifejezéseket kell elsajátítanunk. Kislexikonunk rövid jegyzékével ehhez adunk némi támpontot.

1. ÁLLAMI GARANCIA, A PÉNZTÁRAK ÁLLAMI FELÜGYELETE

A pénztárak törvényességi felügyeletét az ügyészség a rá irányadó szabályok szerint, felügyeletét a pénzügyminiszter látja el.

1.1. A Pénztárfelügyelet feladatai

- Ellenőrzi a törvényt, valamint a törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok rendelkezéseinek megtartását.
- Elbírálja az engedélykérelmeket, és ellenőrzi, hogy a pénztárak az engedélynek megfelelően működnek-e.
- A törvényben meghatározott esetekben felügyeleti biztost nevez ki.
- Ellenőrzési és információs rendszert működtet.
- Közreműködik a pénztárak, az Alap fejlődését akadályozó tényezők feltárásában és feloldásában, a társadalombiztosítási szervekkel való együttműködésük koordinálásában.
- A pénztárak befektetési tevékenységére vonatkozó hozamelvárást és a minimális hozam mértékét a jogszabályban meghatározott számítási mód alapján évente előre meghatározza, és közzéteszi.
- Jóváhagyja a pénztárak szabályzatait.

1.2. A Pénztártanács a Pénztárfelügyelet tanácsadó szerve

A Pénztártanács tagjai:

- a Pénzügyminisztérium, a Népjelölési Minisztérium és a Munkaügyi Minisztérium egy-egy képviselője
- a Pénztárszövetség képviselője
- a pénzügyminiszter által a Pénztárfelügyelet elnökének javaslata alapján felkért négy független szakértő
- az Állami Biztosítás Felügyelet, az Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelet, a Magyar Nemzeti Bank, és a Budapesti Értéktőzsde által delegált egy-egy képviselő
- az Alap képviselője
- a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat által delegált egy képviselő
- azon kamarák képviselője, amelyekben a pénztári szolgáltatók tagsági viszonnal rendelkeznek
- azon érdekképviselői szervek, amelyekben a pénztári szolgáltatók tagsági viszonnal rendelkeznek

2. BIZTONSÁGI TARTALÉK

Az egyéni számlákhoz és a szolgáltatási tartalékokhoz kapcsolódó kockázatok kiegyenlítésére szolgáló tartalékok

3. BIZTOSÍTÁSMATEMATIKA

Az egyenlőség elvével kialakított számítás, mely statisztikai módszerekkel figyelembe veszi a bevételek és kiadások egyensúlyát

4. EGYÉNI SZÁMLA

Az a nyilvántartás, amelyen a felhalmozási időszakban a pénztártag követelése, illetve nyugdíjba vonuláskor a részére járó nyugdíjszolgáltatás megállapítása alapul

5. EGYÖSSZEGŰ KIFIZETÉS

A pénztár egyösszegű kifizetést teljesít:

- szolgáltatásként a pénztártag halála után a kedvezményezett részére. Az egyösszegben történő kifizetés helyett a kedvezményezett dönthet úgy, hogy az összeget a tagsági viszony folytatása mellett a pénztárban hagyja, vagy azt más pénztárba viszi át.
- ha az egyéni számla egyenlege nagyobb, mint a normafedezet kétszerese és a járadékra jogosult - a nyugdíj járadék folyósításának megkezdésekor - a nyugdíjjáradék felüli egyösszegű szolgáltatás nyújtását igényli. A normafedezet kétszeresén felüli rész a pénztártag rendelkezése szerint őt, vagy kedvezményezettjét illeti meg.
- annak a pénztártagnak a kérésére, aki a nyugdíjkorhatár eléréséig a különböző pénztárakban eltöltött tagsági viszonyának egybeszámításával sem fizetett 180 havi tagdíjat.

Ha a pénztártag nem az egyösszegű kifizetést kéri, részére járadékszolgáltatást kell megállapítani. E járadékszolgáltatásra az Alap, illetve a központi költségvetés által nyújtott garancia nem vonatkozik.

6. FELHALMOZÁSI IDŐSZAK

A tagsági viszony kezdetétől a nyugdíjszolgáltatás megállapításáig terjedő időszak.

7. JÁRADÉKSZOLGÁLTATÁS

A pénztár a pénztártag részére a nyugdíjszolgáltatást a pénztártag által választott típusú járadékszolgáltatásként nyújtja, vagy egyösszegű kifizetésként teljesíti.

8. KEDVEZMÉNYEZETT

A pénztártag halála esetére egyéni számlájára, illetve nyugdíjszolgáltatásra vonatkozóan kedvezményezettet jelölhet, ha a tag kedvezményezettet nem jelöl, a tag természetes személy törvényes örökösét kell kedvezményezettnek tekinteni. Örökös hiányában az egyéni számlán levő összeg az Alapra száll át.

A tag felhalmozási időszakban bekövetkező halála esetén a kedvezményezett választhat, hogy az egyéni számlán rá eső részt

- egyösszegben felveszi
- a tagsági viszony folytatása mellett a pénztárban hagyja

- más pénztárba viszi át
- elegendő szolgáltatásra kedvezményezett a nyugdíjszolgáltatás megkezdése előtt jelölhető
- a járadékszolgáltatásra jogosult a társadalombiztosítási nyugdíj iránti igényével egyidejűleg, vagy azt követően kérheti a nyugdíjszolgáltatás folyósítását

9. HOZAMELVÁRÁS

Az a pénztárakra egységesen, évente előre meghatározott hozamráta, amelyet a pénztár befektetésének el kell érnie.

10. NORMAFEDEZET

A normajáradék megállapításához szükséges fedezet.

11. NORMAJÁRADÉK

A pénztártag számára megállapítandó legkisebb nyugdíjjáradék, amelynek fedezetét a Pénztárak Garancia Alapja, illetve a központi költségvetés a törvényben meghatározott módon a nyugdíj megállapításakor garantálja.

12. NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ÖNKORMÁNYZAT

A jelenlegi intézményrendszer, amely a jelenlegi szabályok szerint biztosítja a jelenlegi, majd a korszerűsített nyugdíjrendszer szerinti és az új társadalombiztosítási nyugdíjrendszer szerinti ellátások folyósítását.

13. NYUGDÍJSZOLGÁLTATÁS

A nyugdíjkorhatár elérésekor, vagy a pénztártag kérése alapján a nyugdíjkorhatár elérése után, illetőleg a pénztártag elhalálása esetén hozzátartozója részére, az egyéni számláján nyilvántartott összeg mint fedezet alapján megállapított, a pénztártag által választott szolgáltatáshoz tartozó szolgáltatási tartalékból folyósított nyugdíjjáradék, a hozzátartozó, illetve a kedvezményezett járadéka, és az összegben történő pénzbeli kifizetés.

14. TAGDÍJ

Az az összeg, amelyet a pénztár tagja a pénztár számára köteles megfizetni, ideértve azt az összeget is, amellyel a kötelezően megállapított mértéket a pénztártag, vagy javára más személy, vagy szervezet kiegészíti.

A tagdíj alapja a nyugdíjjáradék-alapot képező adóköteles jövedelem.

A pénztári tagsági viszony időszakában csak az az idő számít bele, amelyre vonatkozó tagdíjat a pénztárba befizették.

A munkáltató egyoldalú kötelezettségvállalással munkavállalója tagdíját, vagy a tag saját tagdíját, a tagdíjalap mértékének 10%-ig kiegészítheti.

A munkáltató kötelezettségvállalása minden munkavállalóra azonos mértékben és egyforma feltételekkel vonatkozik.

15. TAG KÖVETELÉSE

A felhalmozási időszakban a tag egyéni számlájának egyenlege, a járadékos időszakban a tag által választott szolgáltatás tartalékából az őt a jövőben még megillető szolgáltatás értéke.

16. ZÁRT GAZDÁLKODÁS

A pénztár gazdálkodása kizárólag a törvényben meghatározott nyugdíjszolgáltatás szervezésére és teljesítésére irányul.

A fedezeti tartalék az egyéni számlákból és a szolgáltatási tartalékokból áll. A pénztár az egyéni számlák a tagok részére a felhalmozási időszakban vezeti, és a szolgáltatásokat szolgáltatási tartalékokból finanszírozza. A szolgáltatások fedezetét az egyéni számlákon felhalmozott összegekből kell képezni a szolgáltatási szabályzatban meghatározott járadékok, illetve egyösszegű kifizetések szerinti szolgáltatási tartalék számlákon.

A pénztár nyugdíjszolgáltatásait kizárólag természetes személyek részére nyújtja.

A pénztár a működésével kapcsolatos nyilvántartási és adminisztrációs feladatainak ellátásával, illetőleg gazdálkodási és szolgáltatási tevékenységének végrehajtásával, továbbá vagyongazdálkodásának ellátásával megbízza erre feljogosított szervezetet.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Társadalombiztosítás

1997. LXXX. törvény

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (Tbj.)

1997. LXXXI. törvény

A társadalombiztosítási nyugellátásról (Tny.)

Magánnyugdíjpénztár

1997. LXXXII. törvény

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíj-pénztáraktól (Mpt.)

168/1997.(X.6.) kormányrendelet

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. LXXXI. törvény végrehajtásáról

169/1997.(X.6.) kormányrendelet

A Pénztárak Garancia Alapjának szervezeti és működési szabályairól

170/1997.(X.6.) kormányrendelet

A magánnyugdíj-pénztárak tevékenységéhez kapcsolódó biztosításmatematikai és pénzügyi tervezési szabályokról, valamint a szolgáltatási szabályzatra és a tartalékok kezelésére vonatkozó előírásokról

171/1997.(X.6.) kormányrendelet

A magánnyugdíj-pénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységeiről

172/1997.(X.6.) kormányrendelet

A pénztárak központi nyilvántartásával összefüggő egyes feladatokról, a pénztáraknak, valamint a foglalkoztatottnak a pénztártagokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségéről

173/1997.(X.6.) kormányrendelet

A magánnyugdíj-pénztárak beszámoló-készítésének és könyvvizetésének sajátosságairól

174/1997.(X.6.) kormányrendelet

A Pénztárak Garancia Alapja éves beszámoló-készítésének és könyvvizetésének sajátosságairól

MILYEN LEHETŐSÉGEIM VANNAK AZ ÖNKÉNTESÉG ELVÉN ALAPULÓ ELŐRELÁTÓ GONDOSKODÁSRA?

A kérdést látszólag nagyon könnyen megválaszolhatjuk: az egyik az Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztárba való belépés, a másik a piaci biztosítók személyre szóló kockázati elemet és a tőkefedezeti elemet együttesen magába foglaló módozatai. A két lehetőség nem zárja ki egymást, hanem kiegészítői is lehetnek egymásnak.

MILYEN ADÓ ÉS TB. JOGSZABÁLYOK VONATKOZNAK RÁJUK?

A jelenlegi adójogszabályok az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár számára biztosítanak előnyt, mert az adóból 50%, max. évi 100.000,- Ft leírható. A piaci biztosítók tőkefedezeti módozatainál ez a befizetett díjak 20%-a, max. évi 50.000,- Ft. Ha a munkáltató fizeti a biztosítást a munkavállaló számára, akkor köteles a fizetett díj után 39%-os tb.-t megfizetni, kivéve, ha a futamidő végén a munkaadó a kedvezményezett és akkor kívánja megnevesíteni, hogy kire szól a felhalmozott tőkefedezeti rész. Ha a munkaadó fizeti az Önkéntes Nyugdíjpénztár tagdíját a munkavállaló számára, és az nem haladja meg a 20.000,- Ft/hó nagyságát, akkor nem kell tb. járulékot fizetnie, az előtthi tagdíjak után, 39%-os tb. járulékot kell fizetnie. Ha az adó és a tb. kedvezmények alapján döntenénk csak, akkor egyértelműen az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárakat kellene előnybe részesíteni, de néhány érdekes kérdésben érdemes összevetni a két szolgáltatás fajtáját.

HOGYAN BEFOLYÁSOLJA A MŰKÖDÉST A TULAJDONOSI HÁTTÉR?

Az önkéntes nyugdíjpénztárnál minden tag egyben tulajdonos is, így nehezebb egy egységes üzletpolitika kialakítása is. A piaci biztosítók esetében szűk tulajdonosi rétegről beszélhetünk, aminek következménye az egységes üzletpolitika.

MILYEN SZERVEZETI KERETEK KÖZÖTT MŰKÖDNEK?

Az önkéntes pénztárak nonprofit jellegűek, de külső szakértő cégeket kell megbízniuk a szakmai feladatok ellátására, vagy maguknak kell jelentős összegeket felhasználniuk, pld. számítógépes adatnyilvántartás. A piaci biztosítók profitérdekeltségűek, saját belső szakértő-gárdával, kiépített számítógépes háttérrel.

MILYEN TÉNYEZŐK BEFOLYÁSOLJÁK A BEFEKTETÉS BIZTONSÁGÁT ÉS KÖLTSÉGEIT ?

Az önkéntes pénztáraknál kérdéses a működési költség nagysága, a biztonság, a hosszú távú jövő és garancia. A piacon jelenleg igen sok kis és közepes taglétszámú pénztár működik, és várható, hogy ezek egymásba olvadnak és létrejön több igen jelentős tagságú „mamutpénztár”.

A piaci biztosítóknál - működésük és múltjuk miatt - tervezhetőbbek a költségek, adottak a biztonságos működési feltételek, e mögött pedig intézményi, személyi, szakmai garanciák állnak.

MILYEN TAPASZTALATTAL RENDELKEZNEK A BEFEKTETÉS TERÜLETÉN?

Az önkéntes nyugdíjpénztárak és a piaci biztosítók befektetéseit is törvény szabályozza, de ezen belül bizonyos nagyságú részt a gazdasági életben szabadon fektethetnek be, illetve kockáztathatnak a nagyobb hozam érdekében. Ebben az önkéntes nyugdíjpénztáraknak nincs nagy tapasztalatuk, mivel rövid ideje működnek. A piaci biztosítók viszont évszázados múlttal, és piaci tapasztalattal rendelkeznek a befektetések területén.

MILYEN KOCKÁZATTAL JÁR A BEFEKTETÉSÜNK?

Az önkéntes nyugdíjpénztárak esetében nagy a kísértés, hogy egy esetleges vállalati, pénzügyi nehézségnél a nyugdíjalapot felhasználják, amire külföldön már történt példa /MAXWELL/, csődeljárási és jogorvoslati eljárás van, de nincs kitől követelni a pénzt. Az indulásnál a tőke a befizetett tagdíjakból keletkezik. A piaci biztosítóknál fedezet a magas alaptőke, és a viszontbiztosítás módszere, amely több társaság között megosztja a nagy kockázatot.

MILYEN GYORSAN MOBILIZÁLHATÓ A BEFEKTETÉS?

Az Önkéntes Nyugdíjpénztárnál a tag 10 éven belül nem juthat a pénzéhez, még akkor sem, ha időközben a tagdíjfizetést megszünteti. A piaci biztosítóknál az átlagos minimum futamidő 5 év, 2 év után visszavásárlási értéke van.

ZÁRSZÓ HELYETT

Reméljük, hogy az olvasó az anyag feldolgozása után a szolgáltatott információk birtokában biztosabban vállalkozhat felelősségteljes döntésre: átlépjek, vagy maradjak? Bár az elvek és a döntést befolyásoló tényezők ismerete segíthet a választásban, de nem adhat konkrét választ arra a legtöbbit feltett kérdésre: mennyi lesz pontosan a nyugdíjam?

A pontos, számszerű összeg megjelenítése már a lottóhúzás matematikai-statisztikai mélységét súrolja. Lesznek a piacnak olyan szereplői is, akik irreális összegeket ígérnek inkompetent tájékoztatással, de ne veszítsük el józan eszünket, és mindig a befektetéseink reálértékének tisztas hozamát tartsuk szem előtt! Hallgassunk meg több tájékoztatást és olvassunk el több ismertetőt, vessük össze ezeket egymással, igyekezzünk logikai és nem érzelmi alapon döntésünket meghozni!